nieuws

Boerenbond ziet zes functies voor landbouw

nieuws

“Hoewel onze sector vandaag zwaar getroffen wordt door de crisis, mag ons dat niet verhinderen om verder te kijken en na te denken over de toekomst”, zei Piet Vanthemsche tijdens de Boerenbond Leerstoel Landbouw en Samenleving. Duurzaamheid is daarbij het centrale woord, maar over hoe dit begrip moet worden ingevuld, was voer voor debat tijdens een studiedag.

19 SEPTEMBER 2009 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 14:50

Lees meer over:
landbouw algemeen

"Ondanks de crisis moeten we nu al nadenken over de toekomst". Dat zei Boerenbond-voorzitter Piet Vanthemsche tijdens de Leerstoel Landbouw en Samenleving. Dat duurzaamheid daarbij centraal staat, lijdt volgens de landbouworganisatie geen twijfel. De concrete invulling van dit begrip was voer voor debat tijdens een druk bijgewoonde studiedag in het Vlaams parlement.
Al drie jaar buigt Boerenbond zich samen met het Centrum voor Wetenschap, Techniek en Ethiek (CWTE) van de K.U.Leuven over ethische kwesties waar de landbouwsector mee geconfronteerd wordt. Alle gesprekken, discussies en werkdocumenten die deze samenwerking heeft opgeleverd, zijn nu samengebracht in de brochure Landbouw 6.F, grenzen verleggen. “Je kan het als onze bijdrage aan het maatschappelijk debat over de toekomst van de land- en tuinbouw in Vlaanderen beschouwen”, zei Vanthemsche.
De brochure vertrekt van een aantal vraagstukken die op de maatschappij afkomen: Kan er voldoende voedsel geproduceerd worden voor een sterk groeiende wereldbevolking? Welke impact zal de klimaatverandering hebben op de wereldwijde voedselzekerheid?, Welke alternatieven zijn er voor de steeds schaarser wordende fossiele brandstoffen?, enz. “We hebben in de brochure geen enkel taboe geschuwd. Op een zeer open manier zijn we gaan kijken waar de landbouw vandaag staat en

welke grenzen er moeten verlegd worden om een antwoord te bieden op deze uitdagingen", aldus de voorzitter.
Duurzaamheid is daarbij de vertrekbasis. "In het Zuid-Afrikaans gebruiken ze het woord volhoudbaarheid. Dat woord dekt misschien nog beter de lading: hoe volhoudbaar is onze landbouw? Dat betekent ook hoop geven aan toekomstige generaties", legde professor Decuypere, voorzitter van het CWTE, vrijdag uit. "We moeten af van het collectief defaitisme in de sector. Een groot aantal landbouwers zal de huidige crisis overleven. We zijn het hen verplicht dat we weten wat er op ons afkomt zodat zij er zich op kunnen voorbereiden", vulde Vanthemsche aan.
Professor Erik Mathijs opende het debat tijdens de studiedag met een herdefinitie van duurzaamheid. Volgens hem is duurzaamheid een toestand van evenwicht binnen bepaalde grenzen maar die getransformeerd kan worden naar een nieuwe toestand. Daarbij staan twee begrippen centraal: adaptatievermogen of veerkracht en transformatievermogen. In het eerste geval gaat het om het vermogen van een systeem om verstoring op te merken en zich eraan aan te passen zonder daarbij evenwel de functie, structuur of identiteit van het systeem te veranderen. Transformatievermogen wijst op het vermogen om fundamenteel nieuwe systemen te creëren wanneer de oude niet meer houdbaar zijn omwille van ecologische, economische of sociale redenen.
Mathijs ging deze nieuwe definitie ook toepassen op het Vlaamse landbouw- en voedselsysteem en kwam tot de conclusie dat het niet klaar is om de grote uitdagingen van de toekomst (bevolkingsgroei, energie, water en klimaatverandering) aan te kunnen. "De meest kwetsbare schakel is bovendien de landbouw. De veerkracht en het adaptatievermogen van de sector kan verhoogd worden door betere afstemming van de basiswaarden met de rest van de keten".
Anderzijds is hij van mening dat er meer aandacht moet komen voor het transformatievermogen van de sector. "Er wordt wel over nagedacht, maar de ideeën worden niet geïmplementeerd. Ook wordt het tijd dat politici keuzes maken om diverse trajecten mogelijk maken". Mathijs waarschuwde ervoor dat niet kiezen ook een keuze inhoudt. Tot slot is hij van mening dat de consument bewust moet gemaakt worden van de kwetsbaarheid van de landbouwsector en de impact die hij/zij daarop heeft. Andere sprekers waren dan weer van mening dat absolute duurzaamheid niet bestaat. Dat het altijd relatief is en dat steeds de vraag moet gesteld worden voor wie het duurzaam is en of het vol te houden is.
Boerenbond ziet in haar brochure zes functies voor de toekomstige landbouw. Die zijn samen te vatten tot de 6 F-en: Food, Feed, Fuel, Fibre, Flower en Fun. De meest voor de

hand liggende functie is de productie van voedsel voor mens en dier (Food en Feed). Het biobrandstoffenverhaal is ondertussen ook gekend (Fuel), maar via de groene chemie zal ook de vraag naar Fibre toenemen. De stijgende welvaart leidde ook tot nieuwe maatschappelijke functies: Flower en Fun. Flower gaat niet enkel over de sierteelt, maar ook over natuurbeheer en het bewaren van biodiversiteit. Fun slaat naast genotsmiddelen ook op recreatie via samengebruik van de beschikbare open ruimte.

Over deze functies werd tijdens de leerstoel duchtig gedebatteerd. Volgens de Nederlandse professor Gerrit Meester kan de landbouw de andere claims dan Food grotendeels opvangen zonder de voedselgarantie in het gedrang te brengen. Voorwaarde is wel dat er gestreefd wordt naar meer efficiëntie. “In de meeste landen, zelfs in Europa, kan er een hogere opbrengst per hectare gehaald worden. Ook in de dierlijke sector en in het waterverbruik moet er dan gestreefd worden naar meer efficiëntie”, stelde hij.
Volgens professor Wim Soetaert van de UGent zijn voedsel (Food) en biobrandstoffen (Fuel) complementaire producten van een biogebaseerde economie. “Zo’n economie biedt goede perspectieven voor de opbouw van een rechtvaardige en duurzame samenleving”, stelt hij. Soetaert erkent dat duurzaamheidscriteria voor biomassa noodzakelijk zijn, maar voorwaarde is dan wel dat die voor alle toepassingen gelden, ook voor voeding. “Bio-energie is mijn ogen niet dé oplossing, maar vormt wel een belangrijk onderdeel van de duurzame energievoorziening van de toekomst”.
Professor Guido Van Huylenbroeck van de UGent pleitte voor een multifunctionele landbouw (Flower en Fun) die ingebed is in het platteland, een regio die steeds meer niet-landbouwers telt. “Naast de productie van marktbare goederen, zal de landbouw zich ook steeds meer moeten bezig houden met niet-marktbare goederen om zo bij te dragen aan het economisch, ecologisch en sociaal kapitaal op het platteland. Voorwaarde is wel dat ook de productie van niet-marktbare goederen efficiënt gebeurd”. Van Huylenbroeck pleitte er dan ook voor dat er een ondersteuningsmodel komt om de meest efficiënte producenten daarvoor te ondersteunen. “Uiteraard moet er dan wel een publieke markt voor deze diensten gecreëerd te worden”. Hij ziet daarbij een belangrijke rol voor de overheid weggelegd.
De lage producentenprijzen van de laatste maanden zijn allesbehalve duurzaam, vindt Boerenbond. “Enige financiële zekerheid is noodzakelijk voor het overleven van een duurzame landbouw”, klonk het. Dat beseft ook Hein Deprez, CEO van het groente- en fruitconcern Univeg. “Ondanks het feit dat de landbouwsector zeer performant is,

wordt hij toch geconfronteerd met zeer lage prijzen. Neem nu de tuinbouw. Die haalt spectaculaire resultaten, maar toch behaalt hij geen spectaculaire prijzen". Volgens Deprez is dit te wijten aan het feit dat de landbouw nog steeds redeneert van grond tot mond in plaats van omgekeerd. "Pas als we erin slagen om vanuit de markt te redeneren, heeft onze sector een énorme toekomst, maar dit vraagt wel een énorme mentaliteitswijziging", klonk het.
Piet Vanthemsche keek terug op een geslaagde studiedag. "De brochure en heel wat ideeën die hier vandaag naar voor zijn gekomen, zijn zeker de moeite waard om mee te nemen in de discussies over de toekomst van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Welke functies de landbouw in de toekomst ook tot zich neemt, het is belangrijk dat voor wat niet in de markt kan vergoed worden een beleid wordt voorzien dat wel de kost betaald voor deze diensten", zei de voorzitter. Hij gaf ook nog aan dat de brochure op een heel toegankelijke manier was geschreven zodat iedereen die wil weten hoe de vork aan de steel zit, zich kan informeren. Boerenbond zal de brochure ook gebruiken om een aantal sensibiliseringsacties naar de consument te ondernemen.

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen
Crafted by Brigada